

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу
Лещук Галини Василівни
«Теоретико-прикладні засади інвестиційного
забезпечення розвитку інфраструктури регіону»
яку подано на здобуття наукового ступеня доктора наук
за спеціальністю 08.00.05 - розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

1. Актуальність теми дисертаційної роботи, її зв'язок з науковими програмами, планами та темами

В сучасних умовах функціонування інфраструктури регіону та забезпечення її збалансованого розвитку створюються умови відновлення ефективних механізмів капіталовкладення, підвищення ефективності системи державного та регіонального управління. Аналіз соціально-економічного становища регіонів України та розвитку їх складових показує, що ресурсне забезпечення функціонування інфраструктури регіонів в першу чергу спрямоване на ефективне використання наявних ресурсів й потенціалу регіону та на підвищення інвестиційної активності. Проте, проблема підвищення інвестиційної активності розвитку регіональної інфраструктури є і вона потребує нагального вирішення. Від так питання розроблення теоретичних засад та інструментів інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів окреслюється широким спектром досі невирішених науково-практичних проблем.

Наразі розроблення теоретичного підґрунтя та практичного інструментарію інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів на основі його концептуалізації та імітаційного моделювання на засадах партиципаторності обумовлюють актуальність теми дисертаційної роботи Лещук Г.В. та її практичну значущість. Саме тому актуальною є запропонована здобувачем тема дослідження «Теоретико-прикладні засади інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіону».

Дисертаційна робота пов'язана з науково-дослідними держбюджетними темами, які виконуються в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України. Зокрема, здобувач проводила дослідження в рамках тем: Моделювання процесів управління в соціально-економічних системах» (номер державної реєстрації 0113U005083), «Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення виробничо-господарських структур регіону» (номер державної реєстрації 0111U000875). Особисто здобувачем виявлено тенденції соціально-економічного розвитку інфраструктури регіонів та удосконалено підхід до імітаційного моделювання інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів в контексті їхнього соціально-економічного розвитку, узагальнено інструменти (стимули) інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіону шляхом їх систематизації за результатами чого виокремлено кластерні структури та

розроблено партиципаторну модель розвитку інвестиційної інфраструктури регіону.

2. Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

За результатами вивчення матеріалів дисертації, ознайомлення із її авторефератом та публікаціями дисертанта у фахових наукових виданнях можна зробити такі висновки.

Наукові положення висвітлені в роботі є достатньо обґрунтованими та достовірними, змістовними і несуперечливими. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації здобувача щодо інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіону є належним чином обґрунтованими. Обґрунтованість підтверджується тим, що положення дисертації опираються на результати досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, а також є отриманими в результаті опрацювання значних масивів статистичної інформації.

Зокрема, в процесі дослідження використано такі загальнонаукові методи: аналіз і синтез, наукова абстракція, наукове узагальнення, індукції та дедукції, порівняння, систематизації; методи кластерного, факторного, регресійного, дисперсійного, канонічного аналізу, методи системного аналізу та структурного синтезу. Своєчасне і адекватне поставленим задачам застосування такого спектру методів дозволило отримати нові наукові положення та результати.

Наукові результати, що отримані в дисертаційному дослідженні базуються на широкій інформаційній базі, а саме - законодавчих та, нормативно-правових актах органів державної влади і управління, вітчизняній та зарубіжній науковій та аналітичній літературі, статистичних даних Державної служби статистики України, Міністерств України, обласних державних адміністрацій України.

Основні положення дисертаційного дослідження пройшли всі види апробації: вони опубліковані, впроваджені. Отримані результати також пройшли апробацію на науково-практичних конференціях різного рівня.

Сукупність розглянутих обставин, проведений аналіз положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи дозволяє стверджувати, що вони є достовірними та обґрунтованими. Отже, результати дисертації Г.В. Лещук є достатнім чином апробованими, обґрунтованими і достовірними.

3. Основні наукові результати дисертації, отримані особисто здобувачем

До найбільш вагомих наукових результатів проведеного дослідження, які отримані вперше, слід віднести наступні:

– вперше запропоновано концептуалізацію інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів в основу якої покладено ідею гармонізації розробленого концепту інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіону та концептуального підходу до формування інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів, який

передбачає проведення п'ятиетапного дослідження у відповідності до висунутих логічно-пов'язаних гіпотез (с. 84-98);

– вперше розроблено партиципаторну модель (publicvalue) розвитку інвестиційної інфраструктури регіону, яка враховує багатоаспектність відносин та узгодженість інтересів інститутів інвестиційної інфраструктури регіону: регіональних органів влади, підприємців, інвесторів, громадських організацій і зацікавлених груп, які прагнуть і ставлять собі за мету економічний й соціальний розвиток регіону, що сприяє розвитку загальної інфраструктури регіону та підвищенню індексу його інвестиційної привабливості (с. 306-342).

Проведений аналіз положень наукової новизни, розробок, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи дозволяє встановити, що такі положення відповідають вимогам щодо обґрунтованості, наукової новизни, вірогідності, представляють собою самостійні розробки автора, мають наукову цінність та практичну значущість і цілком відповідають вимогам, які пред'являються до дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук.

4. Теоретична цінність і практична значимість наукових результатів

Наукові положення, висновки та рекомендації, наведені у дисертації, мають теоретичну та практичну цінність. Отримані здобувачем результати є вагомим внеском у розвиток інфраструктури регіонів, і, зокрема інвестиційного забезпечення.

Розроблені теоретико-методологічне підґрунтя та практичний інструментарій інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів на основі його концептуалізації та імітаційного моделювання на засадах партиципаторності дозволяють якісно по новому підійти до вирішення проблематики інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів України.

Серед результатів роботи, які становлять теоретичну цінність, варто виокремити:

розвинуті теоретичні положення розвитку інвестиційної інфраструктури регіону шляхом узагальнення наукових підходів до трактування сутності понять «інфраструктура» і «інфраструктура регіону» та виокремлення такого виду інфраструктури як інвестиційна інфраструктура регіону (с. 30-46);

розвинутий підхід до вияву тенденцій у розвитку інфраструктури регіонів, як передумови формування його інвестиційного забезпечення шляхом визначення та аналізу комплементарних показників, динаміки розвитку транспортної, інформаційної, інженерно-технічної, екологічної, рекреаційної, освітньої, медичної, культурної й соціальної інфраструктури (с. 102-128);

розвинутий підхід до використання контролінгу як інструменту інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіону на основі узагальнення його видів, класифікації тематичних інструментів, визначення його функцій (с. 156-165);

розвинутий підхід до ідентифікації синергетичного ефекту інвестиційних проектів, який передбачає, що позитивний/негативний синергетичний ефект виникає на всіх етапах реалізації інвестиційних проектів (передінвестиційній, інвестиційній і експлуатаційній (с. 156-181);

уточнене змістовне наповнення регіональної інвестиційної політики регіону шляхом інкорпорування управлінського супроводу розвитку інфраструктури регіонів в контекст регіональної інвестиційної політики, яка потребує створення дієвої тринітарної системи управління (державне управління, громадське регулювання та ринкове саморегулювання (с. 343-352).

Беззаперечну цінність становлять наступні результати, наведені в дисертації:

запропоноване методичне забезпечення оцінки ризиків та ефективності інвестиційних проектів з розвитку інфраструктури регіонів шляхом контраверсійного об'єднання методів симуляційного аналізу Монте Карло, ймовірно-статистичного оцінювання ризиків і аналізу чутливості показників ефективності інвестиційних проектів (с. 184-231);

запропонований підхід до мінімізації ризиків інвестиційних проектів задля розвитку інфраструктури регіону шляхом використання критерію максимуму для оцінки ефективності інвестиційних проектів в матричній інтерпретації (с. 232-248);

розроблений підхід до імітаційного моделювання інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіонів шляхом побудови та апробації імітаційної моделі, яку сформовано на основі показників інвестиційного забезпечення ($KINV_t$, $FINV_t$, GDP_t , $PROM_t$, EMP_t , EX_t , BUD_t , TOV_t , REV_t) та матриць з коефіцієнтами парної кореляції між досліджуваними показниками (с. 289-301);

Практичну цінність представляють також пропозиції щодо теоретико-методологічні положення які доведені до рівня практичних рекомендацій, спрямованих на інвестиційне забезпечення розвитку інфраструктури регіону.

Теоретичні висновки, науково-практичні рекомендації та інші прикладні результати наукових досліджень, викладені в дисертаційній роботі, знайшли практичне застосування в діяльності окремих підприємств, громадських організацій та установ, що підтверджується відповідними актами та довідками про впровадження та використання отриманих у роботі результатів. Зокрема, розробки використовуються у роботі:

Департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської обласної державної адміністрації (довідка № 03.1-16/237 від 20.02.2018р.);

Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації (довідка № 1-12-371 від 12.02.2018р.);

Державної інноваційної фінансово-кредитної установи Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (довідка № 11-81/18 від 27.02.2018р.).

5. Повнота викладення положень дисертації в опублікованих працях і в авторефераті

Основні положення дисертації опубліковано в 48 наукових працях, зокрема: 1 одноосібна монографія; 26 наукові статті, з них – 11 у наукових фахових виданнях України, 15 статей у виданнях іноземних держав та у виданнях України, які включені до міжнародних наукометричних баз; 21 публікацій за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 43,33 ум. друк. арк., особисто здобувачу належить 36,22 ум. друк. арк. Викладення матеріалу дисертації є послідовним, науково обґрунтованим, спостерігається логічний зв'язок проблем, що досліджуються.

Результати дисертаційної роботи отримали широку апробацію - вони доповідалися і обговорювалися на 21 міжнародній науково-практичній конференціях. В публікаціях достатньою мірою розкрито основні положення дисертації, висвітлено суть наукової новизни отриманих результатів. Публікації відповідають встановленим вимогам, в них визначено наукові задачі, методи їх вирішення й описано отримані наукові результати. Автореферат написаний у науковому стилі, літературною мовою, згідно з поставленими вимогами і повною мірою відображає зміст і структуру дисертації.

6. Відповідність дисертаційної роботи встановленим вимогам

Подана на розгляд дисертаційна робота Лещук Г.В. містить усі необхідні структурні елементи та включає вступ, п'ять розділів, висновки, список використаних джерел, додатки. Робота написана українською мовою, з дотриманням наукового стилю викладання матеріалу. Виклад матеріалу дисертації є добре структурованим, прослідковується логічний взаємозв'язок між окремими розділами роботи. Обраний стиль викладу матеріалу дав можливість автору розкрити суть проблеми, дослідити її теоретичні й практичні аспекти, зробити висновки та сформулювати пропозиції.

За змістом, структурою та оформленням робота відповідає вимогам, що ставляться до докторських дисертацій. Мета, об'єкт, предмет дослідження сформульовані коректно. Для досягнення поставленої мети сформульовано і вирішено низку задач на основі застосованих наукових методів і підходів, в тому числі економіко-математичного моделювання. Перелік положень та результатів, представлених Лещук Г.В. у дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, не містить результатів кандидатської дисертації.

7. Ідентичність змісту автореферату і основних положень дисертації

Детальне вивчення та проведений аналіз представлених тексту дисертаційної роботи та автореферату дозволяють зробити висновок про те, що за суттю викладеного матеріалу вони є ідентичними. Суть викладених в авторефераті наукових положень, висновків і рекомендації в повному обсязі і

належним чином розкрито й обґрунтовано в тексті дисертації. З тексту автореферату можна зробити висновок про характер дисертаційної роботи, а також цінність отриманих результатів для науки і практики. Матеріал, викладений в авторефераті за своєю суттю є ідентичним положенням, які наведені у дисертації. З тексту автореферату можна сформулювати цілісне уявлення про характер дисертаційної роботи. Зміст та структура автореферату відповідає встановленим вимогам.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Зважаючи на численні позитивні результати виконаного дослідження та підкреслюючи науково-практичну значимість висновків і пропозицій дисертанта, вважаємо за потрібне звернути увагу на окремі недоліки та положення, які є предметом дискусії:

1. У Розділі 1 автор приділяє увагу сутності поняттям «інфраструктура», «інфраструктурний комплекс», «інфраструктура регіону», але не подає власного бачення наповнення даних понять, натомість представлено авторське трактування дефініції «інвестиційна інфраструктура регіону».

2. Не достатньо уваги автором приділено аналізу елементів інвестиційної інфраструктури регіону, зокрема щодо питань активізації формування та розвитку регіональної інвестиційної інфраструктури в напрямках злагодженої співпраці регіональної влади, фінансових посередників та підприємств.

3. Визначаючи процес удосконалення державної політики регулювання розвитку інвестиційної інфраструктури регіону доцільно було б запропонувати конкретні напрями підвищення ефективності державної політики регулювання розвитку інвестиційної інфраструктури регіону.

4. У Розділі 3 автор розвиває методичне забезпечення оцінки ризиків інвестиційних проектів задля розвитку інфраструктури регіонів, при цьому не досліджено особливості та чинники впливу саме регіональних ризиків.

5. Розвинутий підхід до ідентифікації синергетичного ефекту інвестиційних проектів задля розвитку інфраструктурного комплексу регіонів (рис. 4 автореферату) апробовано на прикладі інвестиційної політики Львівської області, при цьому автор вказує, що синергетичний ефект за результатами реалізації інвестиційних проектів у межах регіональної інвестиційної політики не отримано через різні причини, проте причини не вказано.

6. Не достатньо раціонально використано основний текст роботи, деякі аналітичні розрахунки та викладки доцільно було б зібрати у додатках. Зокрема, перший розділ роботи є непропорційним до інших і міг би бути скороченим без шкоди змісту.

7. У роботі трапляються мовні неточності і некоректні вислови. Деякі праці у списку використаних джерел оформлені без дотримання вимог державного стандарту.

Проте, зазначені зауваження не носять принципового характеру та не знижують загальної цінності положень, винесених здобувачем на захист і загальної високої оцінки дисертаційної роботи.

9. Загальний висновок

Дисертаційна робота Лещук Галини Василівни «Теоретико-прикладні засади інвестиційного забезпечення розвитку інфраструктури регіону» можна визнати цілісним, самостійно проведеним завершеним дослідженням, яке проведене на належному теоретичному та методичному рівні. В авторефераті дисертації розкрито суть основних положень дисертації, які виносяться на захист. Тема дисертаційної роботи і спектр задач, які вирішено для досягнення поставленої мети відповідають паспорту спеціальності 08.00.05 - Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

За змістом і оформленням дисертаційна робота відповідає вимогам пп. 9,10,12,14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 656 від 19.08.2015 р. та №1159 від 30.12.2015 р. та № 567 від 27.07.2016 р.), що пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, а її автор, Лещук Галина Василівна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.05 - Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка.

Офіційний опонент:
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту
Української інженерно-педагогічної академії
Міністерства освіти і науки України

О.А. Карлова

